

dem, der vedtog den, at den idetmindste i dette Punkt trængte til en Forandring, og derfor troer jeg, at der er saameget mindre Grund til at ængstes ved nu at vedtage disse Forandringer. — Det ærede Medlem siger derpaa, at mit Lovforslag — ja, eftersom jeg har udtalt mig om det, burde jeg vel i Grunden ikke kalde det „mit“ Lovforslag, men det har nu været Skik og Brug i 3 Aar, og det kan derfor vel sagtens være det i det 4de med — at dette Lovforslag ikke er til Skade for Huusbonden, men for Lyndet, navnlig det gode Lyende, og kun til Gavn for det daarlige. Jeg paastaar, at dette er en fuldstændig Misforstaelse; jeg paastaar, at saa godt som enhver Huusbond, der fæster et Lyende, meget lidt seer paa de gode Skudsmaal, som findes i den, dersom han overhovedet seer Skudsmaalsbogen igjennem, fordi han af en lang Erfaring veed, at de ikke skulle fortaaes saaledes, som de ere strevne; der skal i det Mindste læses mellem Linierne. Seer han overhovedet Skudsmaalsbogen, er det Æneste, der har væsentlig Betydning for ham, at det Lyende, der viser ham sin Skudsmaalsbog, har tjent længe paa de Steder, hvor han har tjent, og jeg er overbevist om, at kommer der et Lyende, som har tjent 5 eller 6 Aar paa eet Sted, f. Ex. paa det sidste, er man tilfreds med den Skudsmaalsbog og bryder sig ikke stort om at see inden i den. Seer man derimod, at man har en Maanedsbue for sig, som hver Maaned har skiftet Tjeneste, kan der staae saa smukke Skudsmaal, det skal være, i Bogen, man bryder sig ikke derom. Hertil kommer endnu, at der Intet er i Lovforlaget, og Intet kan være i det eller nogetsmåhelst andet Lovforslag, som gjør det umuligt for den gode Huusbond at give det gode Lyende saa gode Skudsmaal, han vil, saaledes at det gode Lyende altid, naar det har været saa heldigt at have faaet en skikkelig Huusbond, kan faae ligesaa gode Skudsmaal som nu. Der er kun een Forskjel, nemlig den, at nu føres det ind i en vis bestemt Bog, (F. Mourier = Peter sen: Ja, det er netop det!); men i Fremtiden skal det føres ind i en anden Bog eller paa et Stykke Papir. Det er netop det, siger den ærede Rigsdagsmand; men jeg paastaar, at Skudsmaalet gjør samme

Indtryk paa den, der læser det, enten det findes i den ene eller den anden Bog, enten det findes i en indbunden Bog eller paa et løst Papir, og jeg skal endnu engang fremhæve, at det Væsentlige ved Skudsmaalet altid er den lange Tjeneste; det er det, som kan og skal bemærkes.

J. J. Christensen: Jeg troer dog, at dette Forslag faaer en ugunstigere Modtagelse, end det fortjener. Alle de foregaaende Talere paa Forslagsstilleren nær have talt imod Forslaget, og da jeg hører til dem, der ere for Forslaget, saa troer jeg paa en Maade at skilbe at udtale det ligeoverfor de Mange, der have udtalt sig imod den. Naar en æret Taler meente, at Skudsmaalsbøger egentlig meest vare til for det gode Lyendes Skyld, da skal jeg bemærke, at jeg troer, de nærmest ere til for Huusbondens Skyld, for at han efter disse kan anlægge en Maalestok paa det Lyende, som han agter at fæste. Men det er os Alle jo noksom bekendt, at denne Maalestok er i allerhøjeste Grad upaalidelig, og at der er en temmelig stor Tilbøielighed hos Huusbonden, en Tilbøielighed, som jeg ikke her ubetinget skal dable, til at give et godt Skudsmaal, selv hvor det ikke saa ganske fortjenes; derom ere vi vist alle enige. Men paa den anden Side maae vi betænke, at et slet Skudsmaal kan have en overordentlig uheldig og skadelig Indflydelse paa Lyendets hele Fremtid, at en Plet, der fastes paa et Lyende ved at nedskrive et slet Skudsmaal i Skudsmaalsbogen, kan ikke alene skade Lyendets hele Fremtid som Lyende, men maaskee endog saa som Menneste. Naar vi nu betænke, at de Rivninger og det Misforhold, der kunne komme tilstede imellem Huusbond og Lyende, ligesaa godt kunne være Huusbondens som Lyendets Skyld, og undertiden mere Huusbondens end Lyendets, saa kan, naar et slet Skudsmaal gives i en Bog, dette være ikke alene til forskyldt Skade for Lyendet, men det kan ogsaa være en ligefrem Uretferdigheds handling imod det, uden dog at være af den Bestaaffenhed, at der ad Rettens Vej kan søges Opreisning. Da dette Forslag først kom ind i Thinget, var jeg imod det; men efter at have overveiet Sagen nærmere og hørt paa de